

Artikkel fra tidsskriftet Arbeidsmiljø – nr. 1-2008

www.tidsskrift.no

Helsevokteren

- Vi er gode med pekefingeren, fastslår helsedirektør Lars E. *Hanssen* (58), men han sverger til dialogen som løsningsform.

**Tekst og foto: Grethe Ettung,
Journalist i Arbeidsmiljø**

Karl *Evang* og Torbjørn *Mork* stirrer ut i rommet under buskete, kullsorte bryn. Anne *Alvik* derimot har et mildere uttrykk, i likhet med dagens helsedirektør Lars E. *Hanssen*.

- Det henger noen gamle menn ute i gangen også, smiler han, idet blikket hans sveiper over portrettene av forgjengerne.

Pris bak døra

Helsetilsynets lokaler i Calmeyers gate i Oslo, er nyoppussede. Kanskje det er derfor direktørens kontor synes noe spartansk innredet. En bokreol med glassdører og et strøkent, blankpolert skrivebord opptar halve rommet. Her vil det nok være mulig å telle støvkornene på ei hånd. Observante besøkende vil oppdage et diplom, i glass og ramme, plassert bak døra. Det er YS Stats medbestemmelsespris.

- Jeg hang den opp i dag, fordi jeg visste du skulle komme. Den henger jo på en diskret plass, samtidig som alle vil se den når de forlater rommet, konstaterer *Hanssen*, med glimt i øyet. Prisen fikk han som fersk helsedirektør i 2001. Det var medarbeiderne som hadde foreslått ham som kandidat fordi han praktiserte en tillitskapende åpenhet, og inviterte de ansatte til å delta med synspunkter og forslag. Han har fortsatt i samme sporet siden.

Antikvariske holdninger

Oppvokst på Våland i Stavanger, i en familie med ”helsepersonell over en lav sko”, var det kanskje ikke så merkelig at han som ung mann fulgte i farens og farfarens fotspor og utdannet seg til lege.

- Jeg er nok arvelig belastet, ja, men egentlig hadde jeg tenkt å studere matematikk, erkjenner han. Den gode artiumen gjorde imidlertid at han kunne velge på øverste hylle, og i det samtalen dreier inn på legestudiet, blinker det til bak brilleglassene. Direktøren ser ikke fullt så mild ut lenger.

- Dagens leger er gode nok faglig sett, men når vi kommer til rolleforståelse og kommunikasjon, da dukker utfordringene opp. Mange er jo antikvariske når det gjelder holdninger. Hanssen fnyser nærmest.

- Det er ikke vanskelig i skille mellom dem som har fått undervisning i kommunikasjon og de som ikke har, fastslår han. Selv har han undervist både leger, sykepleiere og psykologer.

- Det er så viktig å komme pasientene i møte på en god måte. De reagerer jo når de ikke blir møtt med forståelse og dialog. Halvparten av klagen vi får inn i fylket går på dårlig kommunikasjon pasient og behandler imellom. Jeg er neimen ikke sikker på om studentene forstår hvor viktig dialogen er.

Ber om klager

- Jeg går også ut og ber folk klage! Det er en måte de kan få oppfylt rettighetene sine på. Enkelte går i baklås når brukere og pårørende klager, det er ikke til å unngå. Men det er ikke dermed sagt at det er begått en feil, det handler mer om holdninger og manglende rolleforståelse.

Som øverste leder av Helsetilsynet skal helsedirektøren tilse at myndighetenes krav til helse- og sosialtjenester blir fulgt.

- Vi er et forvaltningsorgan som utøver makt. Vi har en jobb som kan være ubehagelig for noen, vi kan for eksempel medvirke til at folk mister autorisasjonene sine. Samtidig kan vedtakene vi gjør overprøves og bringes for retten, så vi må vite hva vi gjør. Derfor stiller vi også høye krav til saksbehandlerne våre.

Hanssen har hatt sin plass i direktørstolen siden 2001, og i de foregående syv årene fungerte han som assisterende helsedirektør. Det å ha høyt kompetente medarbeidere vet han å sette pris på. De er heller ikke sene til å beskrive sjefen sin som hyggelig og morsom, men også krevende. Selv oppfatter han seg som nysgjerrig, inkluderende og handlekraftig. Og det å lede er å virke *gjennom*.

Tror på dialogen

- Jeg fryktet jo et sånt spørsmål!

Hanssen smiler litt for seg selv og folder hendene pent på skrivebordet.

- Nei, jeg er nok ikke typen til å ha noen idoler, selv ikke i ungdomstida.

Men så glimter han til og holder et lite innlegg om AKAN.

- Jeg var på et seminar om alkoholisme og narkomani da jeg var student, og ble opptatt av det å lage systemer som fanger opp folk, for så å hjelpe dem videre.

- Jeg har nok alltid hatt et bredt samfunnsengasjement, og søkt meg til møteplasser med et bredt samfunnssyn. Derfor denne type stilling.

Som tilsynsfører for hele den norske helse- og sosialtjenesten er han opptatt av ikke bare å føre tilsyn, men av å gi et konkret innhold til begrepet faglig forsvarlighet. Eksempelvis ble Helse Vest RHF i høst gitt en tvangsmulkt på kroner 600.000 per måned inntil de etterkommer pålegget om å sørge for at akutt psykisk syke i helseregionen blir tilbudt forsvarlige helsetjenester.

- Det var først da vi benyttet tvangsmulkt vi ble tatt på alvor. Det synes jeg er forstemmende, for vi har stor tro på dialogen, konstaterer helsedirektøren.

Prate og sukke sammen

Helsetilsynet er overordnet organ for Helsetilsynet i fylkene og for fylkesmennenes tilsyn med sosialtjenesten.

- Vi jobber mye sammen med tilsynene i fylkene, og det liker jeg. Jeg vektlegger det å bygge nettverk, og det å ha en lav terskel for å kunne prate sammen, inspirere og lære av hverandre. Og vi kan sukke sammen dersom vi har behov for det.

Selv mener Hanssen at han er en krevende arbeidsgiver, som bevisst rekrutterer folk med høy kompetanse og ledererfaring, gjerne fra sosialtjenesten og sosialkontorene.

- Vi har valgt å ha mellomledere her hos oss. De fungerer som prosessstyrere innad og sørger for at oppgavene blir utført på en kvalitetsmessig god måte. Vi har en stor grad av delegering, også når det gjelder ansvar. Samtidig har vi stor fallhøyde om vi tar de gale avgjørelsene.

- Er det uenighet i en sak på en avdeling, er det viktig at vi tar en diskusjon og får opp motforestillingene, slik at det ikke går rutine i ting. Når avgjørelsen er fattet, forholder alle seg lojale til den.

Bidrag og påfyll

Hanssen er opptatt av at de nærmere 80 medarbeiderne både skal bidra og lære mye.

- Vi gir dem blant annet mulighet til å jobbe i ulike avdelinger for å gi dem litt påfyll. Dem vi eventuelt mister ut av huset, tenker vi blir gode ambassadører for oss.

Ukentlig holdes det informasjonsmøter i kantina, og en gang i måneden er det felles fagmøter. Alle ansatte har tilgang til intranettet hvor blant annet budsjett- og regnskapsdokumenter ligger tilgjengelig.

Hanssen roser også de tillitsvalgte, og understreker verdien av å være organisert.

- Vi har veldig proffe tillitsvalgte her, og opplæringen tar de sammen med arbeidsgiverrepresentantene. Det er viktig, det ville jo vært meningsløst å sitte i møter og ha ulik oppfatning av lov- og avtaleverket, fastslår direktøren.

Jobben som hobby

- Det er nok fare for at jeg har jobben som hobby, viktigste avslapning og inspirator, innrømmer helsedirektøren, på spørsmål om hva han gjør når han skal koble av.

Litt mer drømmende i blikket blir han likevel når han kommer inn på landstedet på Sørlandet, hvor han hygger seg sammen med storfamilien, fisker og nyter sene sommerkvelder.

- Men jeg sitter nok mye foran PC-en. Hver morgen starter jeg med å få en oversikt over dagens mediebilde generelt, og helse spesielt, forteller han entusiastisk

- Og jeg jobber gjerne hjemme, det har blitt en livsstil.

- Medarbeiderne mine har også hjemmekontor, legger han til.

- De er nok bitt av samme syken.

Bildetekst:

Som tilsynsfører for hele den norske helse- og sosialtjenesten er Lars E. Hanssen opptatt av å gi et konkret innhold til begrepet faglig forsvarlighet.

